

Jaarrekeningen Gelderse gemeenten 2024 in beeld

1 Financiën Gelderse gemeenten

In deze factsheet staan de financiële ontwikkelingen bij Gelderse gemeenten in 2024. Wij houden toezicht op de financiën van deze gemeenten. Om de toezichtvorm te bepalen, kijken we vooral naar de begroting. Om de financiële ontwikkelingen binnen de gemeenten goed te volgen, analyseren we ook de vastgestelde jaarrekeningen en de ontwikkelingen binnen de balans. We vergelijken de totalen en/of gemiddelden met de afgelopen jaren. Dat geeft een goed beeld van de financiële ontwikkelingen in het algemeen.

Wij zien dat:

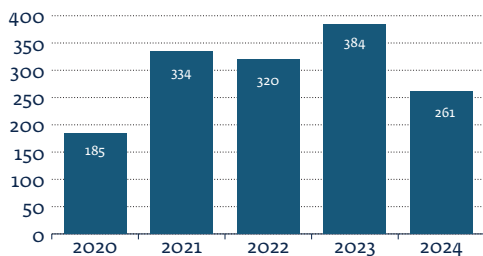
- 47 van de 51 gemeenten 2024 hebben afgesloten met een positief jaarrekeningresultaat.
- de vermogenspositie van de gemeenten verder is verbeterd.
- de positieve resultaten lager zijn dan in 2023.

Resultaat Jaarrekening 2024

De Gelderse gemeenten samen hebben over 2024 een positief jaarrekeningresultaat gerealiseerd van € 262 miljoen. In 2023 was dit nog € 384 miljoen. Dit sluit aan bij het landelijk beeld: in totaal hadden de Nederlandse gemeenten over 2024 een positief rekeningresultaat van ongeveer € 1,9 miljard (gemiddeld € 5,6 miljoen). Hieraan droegen de Gelderse gemeenten € 262 miljoen bij (gemiddeld € 5,1 miljoen). 4 Gelderse gemeenten hadden een negatief (incidenteel) rekeningresultaat, gemiddeld € -1,2 miljoen. In 2023 hadden deze gemeenten wel een positief resultaat. 8 andere gemeenten hadden in 2024 een negatief structureel resultaat (gemiddeld € -2,2 miljoen), waarvan 2 voor het 2e jaar op rij.

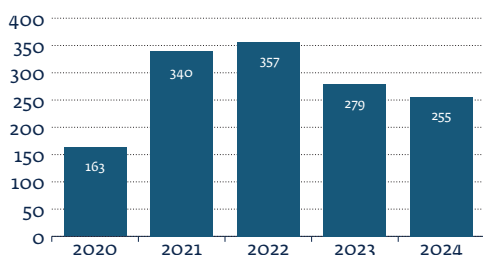
Totaal rekeningresultaat

Het totaal van alle rekeningresultaten van alle Gelderse gemeenten, incl. reservemutaties (x1 miljoen).

Totaal saldi van baten en lasten

Het totaal van alle saldo's baten en lasten van alle Gelderse gemeenten (x1 miljoen).

De belangrijkste oorzaken voor het positieve rekeningresultaat in 2024 aan de ene kant, en de daling van het positieve rekeningresultaat ten opzichte van 2023 aan de andere kant, zijn:

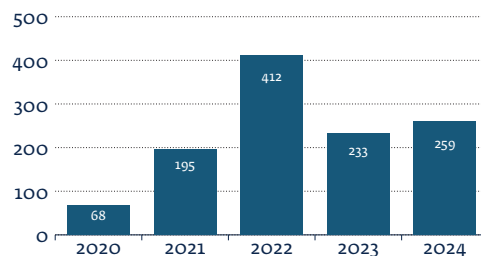
- onderuitputting en uitstellen van projecten, wat leidt tot budgetoverhevelingen;
- overgehouden geld bedoeld voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Gemeenten houden hier minder aan over dan in de voorgaande jaren;
- een sterke lastenstijging in de WMO en de jeugdzorg ten opzichte van 2023.

Over 2024 was het totale rekeningresultaat bijna gelijk aan het structurele en reële resultaat (gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten). Dit betekent dat de incidentele baten bijna gelijk waren aan de incidentele lasten. In 2023 was het totale rekeningresultaat nog fors hoger dan het structurele resultaat. Dat kwam doordat gemeenten toen meer incidentele baten dan incidentele lasten hadden.

In 2024 hielden gemeenten minder geld over aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen (SPUK). Ook behaalden gemeenten in totaal minder winst uit de grondexploitatie en werd er minder aan reserves onttrokken. Het totaal van de saldi van baten en lasten (exclusief onttrekkingen en toevoegingen aan reserves) bedroeg € 254 miljoen. In 2023 was dit nog € 279 miljoen. Het totaal van de baten van gemeenten is verder gestegen van € 8,4 miljard naar € 8,9 miljard. Hiervan komt ongeveer € 350 miljoen door de stijging van de gemeentefonds-uitkering.

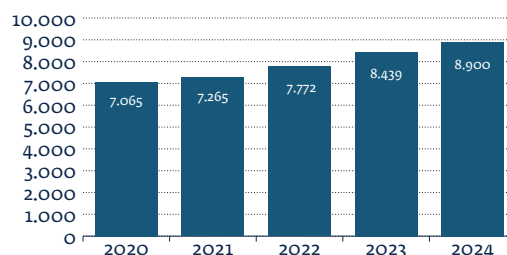
Totaal structurele en reële saldi

Het totaal van alle structurele en reële saldi van alle Gelderse gemeenten (x1 miljoen).

Totaal omzet

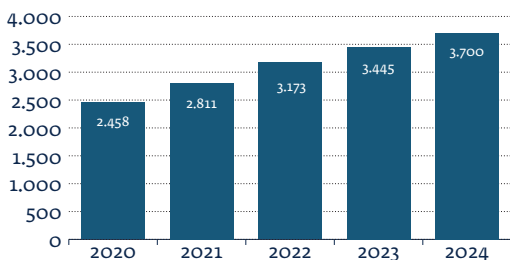
Het totaal van alle omzet (excl. reservemutaties) Gelderse gemeenten (x1 miljoen).

2 Ontwikkeling vermogenspositie

De vermogenspositie van de Gelderse gemeenten is door de positieve jaarrekeningresultaten van 2024 opnieuw toegenomen. De absolute toename is € 255 miljoen. Dit is een stijging van 7% ten opzichte van 2023. In 2023 was de stijging groter, namelijk 9% met een groei van € 272 miljoen. Bij 9 van de 51 Gelderse gemeenten is het eigen vermogen in 2024 gekrompen.

Ontwikkeling vermogenspositie Gelderse gemeenten
(x1 miljoen).

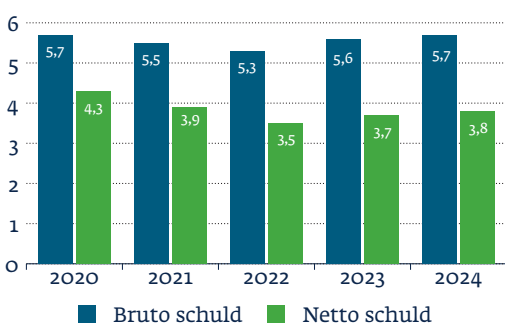

3 Ontwikkeling schuldpositie

De bruto schuld is het totaal van alle aangetrokken financiering. De netto schuld is de bruto schuld minus de (tijdelijk) uitgezette gelden (bijvoorbeeld uitgeleend geld dat een gemeente daardoor tijdelijk niet kan gebruiken). In 2024 stegen de schuldposities gemiddeld lichtelijk, in 2023 was dit ook het geval. Vóór 2023 daalden de schuldposities meerdere jaren achter elkaar.

Schuldpositie

Het totaal van alle bruto en netto schuld van alle Gelderse gemeenten
(x1 miljard).

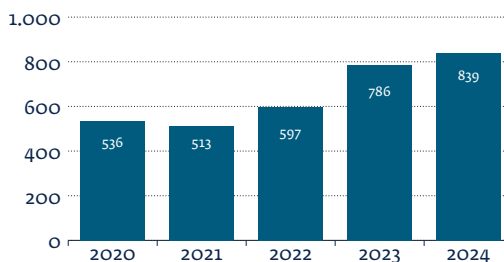

4 Investerings

Het totaal van alle investeringen door de Gelderse gemeenten steeg opnieuw iets. Over 2024 bedroeg dit € 839 miljoen, terwijl dit over 2023 nog € 786 miljoen was. Het totaal aan afschrijvingen bedroeg in 2024 € 284 miljoen, een stijging ten opzichte van 2023 en 2022 (€ 262 miljoen). Dit komt doordat het totaal aan investeringen stijgt.

Investerings

Het totaal van alle investeringen voor alle Gelderse gemeenten (x1 miljoen).

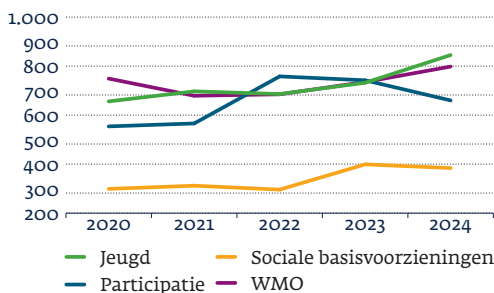

5 Sociaal domein

De netto-lasten voor het sociaal domein zijn in 2024 met 10% gestegen, van € 2,5 naar 2,7 miljard. Ter vergelijking; de totale lasten van gemeente namen met 7% toe. Hierdoor steeg het aandeel van het sociaal domein in de totale lasten van 23,6% naar 24,3%. De grootste stijging zien wij bij de jeugdzorg. Gemiddeld stegen deze met 15%. Dat komt door relatief hoge prijsindexaties als gevolg van nieuwe contracten en hogere aantallen. Ook voor de WMO stegen de lasten met 9%. Daarnaast daalden de netto-lasten op gebied van participatie met 11% door het afschaffen van de energietoeslag. Hiervoor kregen gemeenten echter een vergoeding via de algemene uitkering. Daardoor geeft de daling een vertekend beeld. Als we alleen kijken naar het aandeel van de jeugdzorg in de totale lasten, dan steeg dit van 6,9% naar 9,8%.

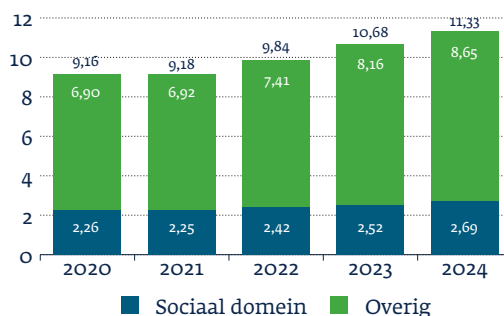
Ontwikkelingen lasten Sociaal Domein

Totale uitgaven per onderdeel voor alle Gelderse gemeenten (x1 miljoen).

Aandeel sociaal domein in de totale lasten

Voor alle Gelderse gemeenten (x1 miljard).

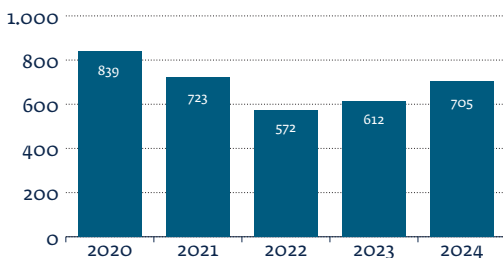

6 Grondexploitatie

In 2024 bedroeg het totale jaarresultaat van de grondexploitaties ongeveer € 50 miljoen. In 2023 was dit nog € 84 miljoen, terwijl dit in 2022 nog € 103 miljoen negatief was door een grote toevoeging aan de verliesvoorziening door de gemeente Nijmegen. In 2023 werd deze voorziening weer met € 56 miljoen verlaagd. In 2024 zijn er niet zulke uitschieters en is het totale jaarresultaat weer genormaliseerd en beperkt. Daarnaast zien we dat de totale boekwaarde van de grondexploitaties opnieuw is gestegen. Dit komt doordat de investeringen in grondexploitaties zijn toegenomen. In 2024 bedroegen deze € 248 miljoen, tegenover € 195 miljoen in 2023. Het totaal aan verliesvoorzieningen is in 2024 met € 136 miljoen afgenomen.

Boekwaarden grondexploitatie

Het totaal van alle netto boekwaarden van de grondexploitaties voor alle Gelderse gemeenten (x1 miljoen).

7 Accountantsverklaringen en rechtmatigheid

De 51 jaarrekeningen bevatten allemaal een verklaring van getrouwheid. Op het moment van schrijven is van 1 gemeente nog geen vastgestelde jaarrekening ontvangen. Deze gemeente heeft uitstel aangevraagd voor het toezenden van de vastgestelde jaarstukken.

Sinds de jaarrekening 2023 verantwoordden colleges zelf over de rechtmatigheid van de jaarrekening. Bij 29 gemeenten komt het totaal aan onrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens. In veel gevallen is een groot deel hiervan wel 'acceptabel' op basis van gemaakte afspraken met de gemeenteraden. Op dit moment is het percentage voor de verantwoordingsgrens 1%-3% (gemeenten mogen dit kiezen). Vanaf de jaarrekening 2025 is dit verplicht 2%, door een aanpassing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO).

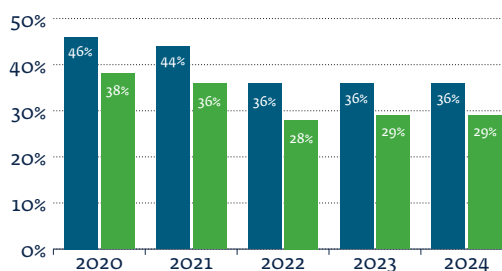
8 Kengetallen

Hoe staat een gemeente er financieel voor? Net als wanneer iemand naar zijn eigen financiële positie kijkt, is het noodzakelijk om zicht te hebben in de manier waarop de bezittingen zijn gefinancierd. Heeft een gemeente geen of weinig schulden, een goed gevulde bankrekening en zijn de baten vrijwel ieder jaar iets hoger dan de lasten? Dan staat een gemeente er over het algemeen goed voor. Met behulp van 5 financiële kengetallen kan een exacter beeld worden geschetst van de financiële positie van een gemeente. Die hebben betrekking op de balans en de begroting of jaarrekening. De gemeente presenteert deze kengetallen in haar begroting en jaarrekening. Deze kengetallen en de manier waarop ze moeten worden berekend staan in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De volgende grafieken tonen de gemiddelden van de financiële kengetallen van de Gelderse gemeenten. Hierbij zien we dat de schuldquotes gelijk zijn gebleven, doordat investeringen en schulden zijn gestegen, maar de totale baten ook. De solvabiliteit is wel iets toegenomen. De structurele exploitatieruimte is iets gedaald. Het totaal aan structurele resultaten is weliswaar iets gestegen (zie pagina 2), maar de totale baten stegen meer. Het kengetal grondexploitatie is voor het eerst in jaren weer iets toegenomen.

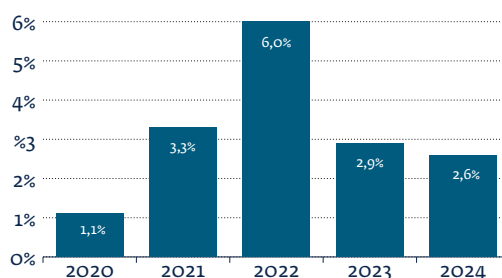
Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe lager deze percentages, hoe beter.

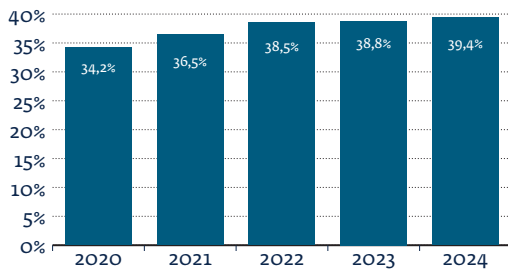
Structurele exploitatieruimte

Hoe hoger deze percentages, hoe beter.

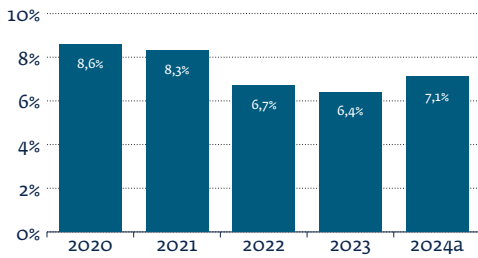
Solvabiliteit

Hoe hoger deze percentages, hoe beter.

Grondexploitatie

Hoe lager deze percentages, hoe minder risico.

Provincie Gelderland

Markt 11

6811 CG Arnhem

Postbus 9090

6800 GX Arnhem

026 359 99 99

provincieloket@gelderland.nl

www.gelderland.nl